

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ
МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА СТРАТЕГІЧНИХ КОМУНІКАЦІЙ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ
НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО СТУДЕНТІВ, АСПІРАНТІВ, ДОКТОРАНТІВ
ТА МОЛОДИХ УЧЕНИХ ХДАК
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ МИСТЕЦТВ УКРАЇНИ
ПОЛЬСЬКЕ ТОВАРИСТВО НАУК

**КУЛЬТУРОЛОГІЯ ТА СОЦІАЛЬНІ КОМУНІКАЦІЇ:
ІННОВАЦІЙНІ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ**

**CULTURAL STUDIES AND SOCIAL COMMUNICATIONS:
INNOVATION STRATEGIES OF DEVELOPMENT**

**МАТЕРІАЛИ МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
(20–21 листопада 2025 року)**

**PROCEEDINGS OF THE INTERNATIONAL SCIENTIFIC CONFERENCE
(November 20–21, 2025)**

У 2 частинах

Частина 2

Харків, ХДАК, 2025

В. Горголь

ЗНАЧЕННЯ ЕСТЕТИЧНОЇ КУЛЬТУРИ В ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ БАКАЛАВРІВ ПЕРФОРМАТИВНИХ МИСТЕЦТВ

V. Horhol

THE IMPORTANCE OF AESTHETIC CULTURE IN THE PROFESSIONAL TRAINING OF THE BACHELORS OF PERFORMING ARTS

Професійна підготовка майбутніх хореографів вимагає не тільки розвитку їх технічної й виконавської майстерності, але й глибокого розуміння та апробації естетичних аспектів танцю. Один із ключових аспектів естетичної культури майбутнього хореографа — це здатність сприймати й творити мистецьке, гармонійне й емоційне вираження через танець. Відповідно, розвиток естетичного сприйняття в студентів-хореографів має безпосередній вплив на якість їхнього хореографічного виконання та здатність передавати емоції через танець глядачам, а розуміння естетичних принципів, оснований на мистецтві, допомагає студентам-хореографам розкрити свій творчий потенціал і стати виразними митцями.

Перш за все, естетична культура розвиває в студентів-хореографів здатність сприймати красу руху, музики, костюмів і сценічного оформлення, що допомагає їм створювати ефективні хореографічні композиції. Один із важливих аспектів естетичної культури полягає в навчанні студентів розпізнавати та аналізувати різноманітні виразність рухів, ритмічні особливості, інтенсивність виразу й використання простору. Вони навчаються бачити й розуміти взаємозв'язок між рухом та музикою, динаміку простору та композиції, що дозволяє їм втілювати свої творчі ідеї з високою художньою якістю.

Додатково, естетична культура навчає майбутніх хореографів робити свідомий вибір елементів та технік залежно від задач вистави та обраного жанру. Вона розвиває їх критичне мислення й аналітичні здібності, допомагаючи створювати хореографічні композиції, що передають потрібні емоції та ідеї. Таким чином, естетична культура в професійній підготовці майбутніх хореографів відіграє ключову роль у формуванні їх художньої освіченості, творчої особистості та здатності творити високоякісне та емоційно насичене танцювальне мистецтво. Вона сприяє розвитку професіоналізму та успішної кар'єри майбутніх хореографів у світі танцю, дозволяє майбутнім хореографам створювати унікальні, сучасні та захоплюючі хореографічні вистави, які відповідають сучасним вимогам та потребам аудиторії.

Естетична культура стимулює студентів-хореографів до власного творчого пошуку і створення унікальних хореографічних образів. Одним із головних аспектів естетичної культури є стимулювання творчого пошуку. Студенти отримують можливість досліджувати різні хореографічні напрями та експериментувати з різними елементами танцю. Це розвиває їхню уяву і надає можливість створювати унікальні, інноваційні хореографічні образи, сприяє розвитку критичного мислення студентів. Вони навчаються аналізувати свої власні творчі роботи та ідентифікувати сильні сторони й можливості для покращення. Цей процес постійного самовдосконалення допомагає їм створювати більш складні та виразні хореографічні композиції. Таким чином, естетична культура розширює кругозір

студентів, стимулює їх до творчого експерименту та допомагає знайти власний художній вираз у хореографії. Вона є важливим компонентом професійної підготовки майбутніх хореографів і сприяє розвитку творчої особистості в цій сфері мистецтва.

П. Горголь

ГЕНДЕРНІ АСПЕКТИ В ХОРЕОГРАФІЧНІЙ ОСВІТІ

P. Horhol

GENDER ASPECTS IN CHOREOGRAPHIC EDUCATION

Протягом багатьох років у хореографії формувалися стійкі гендерні уявлення. Жінка асоціювалася з витонченістю, м'якістю та декоративністю, а чоловік — із силою, підтримкою, домінуванням на сцені. Ці образи відтворювалися не лише в танцювальних постановках, а й у підходах до навчання. Сьогодні ми стикаємось із новими суспільними запитами, де ключову роль відіграють рівність, свобода самовираження, інклюзивність. Це ставить перед ЗВО завдання — переосмислити методики підготовки фахівців-хореографів з урахуванням гендерних аспектів.

Згідно з дослідженнями, що проводились у рамках педагогічної науки, гендерні стереотипи можуть негативно впливати на особистісний розвиток здобувачів освіти. У хореографії це проявляється в обмеженні ролей, доступних для студентів різної статі, нерівномірному представленні викладачів-чоловіків і жінок, а також у різному підході до вимог щодо зовнішнього вигляду чи фізичних якостей.

За участю Міністерства освіти і науки України, Офісу віцепрем'єр-міністра з питань європейської та євроатлантичної інтеграції, Офісу Урядового уповноваженого з питань гендерної політики, за підтримки Фонду ООН у галузі народонаселення (UNFPA) в Україні та Посольства Швеції у Києві відбулася практична конференція «Впровадження Стратегії гендерної рівності в освіті до 2030 року: Рух вперед». Захід був присвячений оцінці та вдосконаленню впровадження Стратегії гендерної рівності в освіті в Україні.

На рівні політики також спостерігаються позитивні зрушення. Так, перша леді України Олена Зеленська активно підтримує програму «Гендерна рівність в освіті», а організація UNFPA разом з МОН реалізовує ініціативи з подолання стереотипів у шкільній та позашкільній освіті.

Гендерні аспекти — це не лише питання прав і рівності, але й потужний ресурс для розвитку хореографічного мистецтва. Освіта, вільна від стереотипів, створює умови для розкриття потенціалу кожного студента — незалежно від статі, гендерної ідентичності чи соціального фону. Переосмислення традиційних ролей відкриває нові художні форми, сприяє інклюзивності та формує покоління хореографів, здатних бачити глибше й творити сміливіше.

Зміна гендерних ролей у сучасному хореографічному мистецтві — одна з основних тенденцій його розвитку. Вона має величезний вплив на формування сучасного танцювального мистецтва, зміну його технічної, виконавської бази, ідейно-тематичного змісту танцювального твору, навіть, сценічного костюму виконавців. Зазначимо, що дане питання недостатньо розглянуто в працях науковців і є прогалиною в теоретичній базі вивчення сучасного танцювального мистецтва.